

Lausunnon antaminen YVA-tarpeesta Fortum Meri-Pori – Ulvila 400 kV saneeraushanke LVV-U/93185/2026

Kaupunginhallitus 10.08.2026 § 166
147/14.04.01/2026

Valmistelija Kaupunkisuunnittelun johtaja Juha Virola, puh. 0400 134 718

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on 3.7.2026 päivättyssä lausuntopyynnössään pyytänyt Ulvilan kaupungilta lausuntoa YVA-menettelyn soveltamistarpeesta Fortum Heat and Power Oy:n Meri-Pori – Ulvila 400 kV voimajohdon saneeraushankkeen toteuttamisvaihtoehdossa VE1a. Lausunto pyydetään antamaan 31.8.2026 mennessä.

Fortum Power and Heat Oy pyysi 26.5.2026 Lupa- ja valvontavirastolta ratkaisua siitä, sovelletaanko Ulvila-Meri-Pori 400 kV voimajohdon saneeraukseen, kapasiteetin lisäykseen ja lisäyhteyden rakentamiseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Lupa- ja valvontaviraston 30.6.2026 antaman vastauksen mukaan hankkeen toteuttamisvaihtoehtoihin VE1b ja VE2 sovelletaan YVA-menettelyä YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 8 b) perusteella. Hankevaihtoehdon VE1a osalta Lupa- ja valvontavirasto katsoi, että se ei ole yksiselitteisesti tulkittavissa YVA-lain hankeluettelon mukaiseksi voimajohdon rakentamiseksi tai sitä vaikutuksiltaan vastaavaksi hankkeen muutokseksi. Lupa- ja valvontavirasto ratkaisee YVA-lain 3 § 2 mom mukaisella päätöksellä, sovelletaanko arviointimenettelyä yksittäistapauksessa hankevaihtoehtoon VE1a.

Voimajohtohankkeen toteuttaminen vaihtoehdon VE1a mukaisesti tarkoittaa sitä, että nykyisen voimajohdon 170 pylvästä ja johtimet puretaan ja korvataan uudella, teknisesti nykyisen kaltaisella rakenteella. Reitin sijainti ja pituus (37 kilometriä) pysyvät samoina. Uusien pylväiden korkeus on noin 30-40 metriä ja ne ovat samaa kokoluokkaa kuin nykyiset pylväät. Ulvilan alueella johtoalue pysyy samana. Rakentaminen on suunniteltu alkavan vuonna 2029.

Ulvilan kaupungin 12.6.2026 voimaan tulleen hallintosäännön 22.3 § 7 kohdan mukaan toimivalta toimialaansa ja useaa toimialaa koskevien yhteistyötahojen pyytämien lausuntojen antamisesta on kaupunginhallituksella.

Oheismateriaalina on lausuntopyyntö ja YVA-tarveharkintaselvitys.

LAUSUNTO

Ulvilan kaupungin lausunnossa otetaan yksityiskohtaisemmin kantaa vain voimajohtohankkeen Ulvilan kaupungin alueelle sijoittuvan osuuden ympäristövaikutusten osalta.

Ulvilan kaupungin alueelle sijoittuvan voimajohtoreitin kohdalla on voimassa ainoastaan Satakunnan maakuntakaava sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavat 1 ja 2. Satakunnan kokonaismaakuntakaavan laadinta on parhaillaan käynnissä. Satakuntaliitto lausuu maakuntakaavojen osalta asiasta.

Suurelle osalle Ulvilan alueelle sijoittuvasta voimajohtoreitistä on laadittu Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaava, jonka Ulvilan valtuusto on hyväksynyt 3.11.2025 § 92. Kaavasta on valitettu hallinto-oikeuteen, eikä se ole vielä lainvoimainen. Kaavavalitus saanee ratkaisunsa tämän vuoden loppupuolella.

Koko Ulvilan kaupungin aluetta koskeva Energiaverkon vaiheyleiskaava 1 on tullut vireille 12.3.2026. Kaavoituksen tavoitteena on laatia koko Ulvilan kaupungin alueelle energiaverkon sijoittumista ohjaava vaiheyleiskaava. Kaavoituksella turvataan Ulvilan kaupungin alueella energiaa siirtävien verkkojen kehittämistä ja energiaa tuottavien sekä kuluttavien hankkeiden liityntämahdollisuuksia energiaverkkoon ja Ulvilan sähköasemalle. Vaiheyleiskaavan laatimiseksi on määrätty rakennuskielto (KH 16.3.2026 § 60) koko kaupungin alueelle viideksi vuodeksi 16.3.2031 saakka alueidenkäyttölain (AKL) 38 § 1 momentin nojalla. Rakennuskielto koskee vain 2 MW tai sitä suurempia akkuenergiavarastoja.

Voimajohdon reitillä tai sen välittömässä läheisyydessä ei Ulvilan kaupungin alueella sijaitse tunnettuja arkeologisia kohteita.

Voimajohdon saneeraushankkeessa tulisi huomioida liito-oravan kulkuyhteyksien vahvistamistarve. Olemassa olevat voimajohtokäytävät väistämättä haittaavat ja pahimmillaan kokonaan katkaisevat puusta puuhun liitämällä siirtyvän liito-oravan kulkuyhteyksiä ja pirstaloivat yhtenäisiä metsäalueita, jotka hyödyttäisivät sukupolvenvaihdon yhteydessä reviiriä vaihtavaa liito-oravapopulaatiota. Erityisesti tilanteet, joissa rinnakkain on useampia voimajohtoja ovat haastavia liito-oravalle. Liito-orava välttää liikkumista maata pitkin, koska silloin se on alttiina saaliseläimille aivan eri tavalla kuin luontaisesti puissa liikkueensa.

Vaikka Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaava ei olekaan vielä lainvoimainen, olisi jo tässä vaiheessa toivottavaa, että liito-oravan kulkuyhteyksiä tukevien toimenpiteiden suunnittelussa huomioitaisiin Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan kaavamääräykset ja erityisesti Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan kaavakartassa toimenpiteille osoitetut kohdat. Viheryhteystarvenuoletta 1 on osoitettu kolme sijaintia, joissa liito-oravan siirtymäreiteiksi soveltuvia yhteyksiä tulee vahvistaa. Kaavamääräys on seuraava:

”Yhteystarpeen kohdalla tulee vahvistaa liito-oravan siirtymäreiteiksi soveltuvia yhteyksiä. Yhteyksiä voidaan

vahvistaa eri keinoin mm. hyödyntämällä maastonmuotoja ja voimajohtojen alle soveltuvaa puustoa/kasvillisuutta sekä toteuttamalla liito-oravan liikkumista tukevia rakennelmia. Käytettävissä ratkaisuisa tulee huomioida voimajohtoalueiden turvallisuusmääräykset ja niistä tulee pyytää risteämälausunto voimajohtojen omistajalta. Sijainti ohjeellinen.”

Kaavassa on lisäksi osoitettu kaksi ge-aluetta, joiden poikki voimajohtolinja kulkee. Kyseessä on arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma (ge), jonka kaavamääräys on seuraava:

”Alueen suunnittelussa otettava huomioon alueella olevat maa-aineslain tarkoittamat maisema- ja luonnonarvot sekä mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve. Alue tulee säilyttää rakentamattomana.

Alueella mahdollistettava ekologisten yhteyksien jatkuvuus alueen lävitse sekä liito-oravien kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille. Suoritettaessa metsänhoitotoimenpiteitä, alueella tulee säilyttää liito-oravien kulkuyhteyksiä tukevia jättöpuita.”

Tarve liito-oravan kulkuyhteyksien vahvistamiseen selittyy sillä, että voimajohto johtoaukeineen sijoittuu kahden tunnetun liito-oravaesiintymän väliin. Kyseessä ovat Kaasmäen Natura-alue (SAC, FI0200143) ja Annankorven liito-oravaesiintymä, joista jälkimmäistä koskee Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan kaavamääräys luo-1. Liito-oravan kulkuyhteyksien vahvistamisesta voi lukea lisää kyseisen kaavan kaavaselostuksesta sekä hankkeen YVA-menettelyä varten laaditusta ja 16.10.2025 päivitetystä Natura-arvioinnista, jotka molemmat ovat ladattavissa muiden kaava-asiakirjojen ohella Ulvilan kaupungin internet-sivuilla vireillä olevista yleiskaavoista.

Natura-arvioinnin sivuilla 29-31 on tarkemmin kuvattu voimajohtoalueille sijoittuvia liito-oraviin liittyviä lieventämistoimenpiteitä, kuten pukkirakenteita ja köysi-/tolpparatkaisuja. Kyseiset rakenteet on ajateltu olemassa olevien voimajohtolinjojen alla käytettäväksi. Koska tässä hankkeessa voimajohtolinja rakennetaan pylväitä myöten uusiksi, on lieventämistoimenpiteet mahdollista toteuttaa myös kuten toimittaisiin uusien voimajohtolinjojen kanssa. Tämä tarkoittaisi käytännössä esimerkiksi korkeamman pylvään käyttöä ja johtoaukealle korkeamman puuston sallimista vahvistettavan kulkuyhteyden kohdalla. Fingrid on kehittänyt tätä ajatusta omassa viherkäytävämallissaan. Ratkaisu voisi myös olla korkeamman puuston ja keinotekoisien rakenteiden käyttöä yhdistelevä hybridiratkaisu.

Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavassa Fortum Heat and Power Oy:n nykyinen 400 kV voimajohto on osoitettu merkinnällä ”Sähkölinja” (musta yhtenäinen viiva, Z-kirjain ympyröitynä). Sen länsipuolelle on osoitettu kaksi ”Uusi ohjeellinen sähkölinja”-merkintää (punainen katkoviiva, Z-kirjain ympyröitynä). Yhdessä nämä muodostavat vielä ”Ohjeellisen sähkölinojen alueen”, jota

aurinkovoimalan paneelialueet ympäröivät rajoittaen voimajohtoalueen laajentumista osoitettua leveämmäksi. Ohjeellisen voimajohtoalueen tarkoituksena on varmistaa, että nykyisen voimajohdon rinnalle voidaan sijoittaa tarvittaessa vielä kaksi uutta 400 kV voimajohtoa. Tahkoluoto Offshore Oy suunnittelee kyseisen johtokäytävän yhteyteen uutta 400+110 kV voimajohtoa. Hankkeen YVA-menettely on valmistunut 29.5.2026 annettuun yhteysviranomaisen perusteltuun päätelmään. Lisäksi Pori Energia Sähköverkot Oy on ilmaissut mahdollisen tarpeen uudelle 400 tai 110 kV voimajohdolle saman johtokäytävän yhteyteen. Myös muita voimajohtotarpeita voi ilmaantua (muun muassa talousalueen merituulivoimaloiden liittäminen kantaverkkoon). Tästä syystä on ensiarvoisen tärkeää, että Fortum Heat and Power Oy:n 400 kV voimajohdon saneeraushanke toteutetaan vaarantamatta muiden uusien voimajohtohankkeiden toteuttamista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että voimajohdon tulisi pysyä osayleiskaava-alueella mahdollisimman tarkasti nykyisessä sijainnissaan kaventamatta muille uusille voimajohtoille jäävää voimajohtoaluetta. Lisäksi yhteisvaikutusten lieventämisen näkökulmasta hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa on syytä tehdä yhteistyötä muiden yhteisvaikutuksia aiheuttavien hankkeiden kanssa erityisesti aiemmissa kappaleissa selostettuun liito-oravan kulkuyhteyksien vahvistamiseen liittyen. Tällaisia hankkeita ovat ainakin SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimalahanke ja Tahkoluoto Offshore Oy:n Tahkoluoto-Ulvila 400+110 kV voimajohtohanke. Ulvilan sähköaseman välittömässä läheisyydessä, sen länsipuolella on todennäköisesti toteutumassa jo rakentamisluvan saanut NTRN Energy Park 04 Oy:n 125 MW akkuenergiavarastohanke, joka on myös syytä ottaa huomioon sähköaseman lähiympäristön hankkeena.

Sähköverkon sujuvan ylläpidon varmistamiseksi olisi hyvä, että olemassa olevien voimalinjojen saneeraus ja kapasiteetin lisääminen ei automaattisesti laukaisisi YVA-menettelyn soveltamistarvetta, ei vaikka kapasiteetin lisääminen edellyttäisi aiempaa korkeampia pylväitä. Korkeammilla pylväillä olisi mahdollista tukea tavoitetta siirtyä käyttämään yhteiskäyttöpylväitä. Kapasiteetin lisääminen samassa pylväässä voisi myös vähentää tarvetta kokonaan uusille voimajohtopylväille ja leveämmille johtokäytävälle.

Hanketta ja sen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia kuvaavan YVA-tarveharkintaselvityksen päätelmien sekä Ulvilan kaupungin kaupunkikehityksen omien havaintojen ja analyysin perusteella hankkeen ympäristövaikutukset eivät vertaudu merkittävyydeltään YVA-lain hankeluettelon hankkeiden ympäristövaikutuksiin. Hankesuunnitelman yhteydessä tehtävien riittävien selvitysten ja vaikutusarviointien sekä lausuntopalautteen huomioon ottavan huolellisen suunnittelun avulla voidaan varmistua siitä, että hankkeessa suoritetaan riittävä ympäristövaikutusten arviointi sekä tehdään tarpeelliset toimenpiteet merkittävien haitallisten vaikutusten välttämiseksi. Varsinainen YVA-menettely ei näin ollen toisi oleellista lisäarvoa hankkeen suunnitteluun tai ympäristövaikutusten arviointiin. YVA-menettelyn soveltaminen Meri-Pori – Ulvila 400 kV voimajohdon saneeraushankkeen

toteuttamisvaihtoehdossa VE1a ei ole Ulvilan kaupungin mielestä tarpeellista.

Ulvilan kaupunki katsoo, että hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin huomioida tässä lausunnossa esiin nostetut seikat ja noudattaa Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavaa, mikäli se saa lainvoiman muutoksenhaun ratkettua.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Löfbacka Mikko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Lupa- ja valvontavirastolle yllä olevan lausunnon YVA-menettelyn soveltamistarpeesta Fortum Heat and Power Oy:n Meri-Pori – Ulvila 400 kV voimajohdon saneeraushankkeen toteuttamisvaihtoehdossa VE1a (LVV-U/93185/2026).

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.